

**UCHWAŁA NR XV/ 99 /2012
RADY GMINY TARNÓWKA**

z dnia 27 czerwca 2012 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Na podstawie art.18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r. Nr 142 poz.1591; z 2002r. Nr 23 poz.220, Nr 62 poz.558, Nr 113 poz.984, Nr 153 poz.1271, Nr 214 poz.1806; z 2003r. Nr 80 poz.717, Nr 162 poz.1568; z 2004r. Nr 102 poz.1055, Nr 116 poz.1203; z 2005r. Nr 172 poz.1441, Nr 175 poz.1457; z 2006r. Nr 17 poz.128, Nr 181 poz.1337; z 2007r. Nr 48 poz.327, Nr 173 poz.1218; z 2008r. Nr 180 poz.1111, Nr 223 poz.1458; z 2009r. Nr 52 poz.420, Nr 157 poz.1241; z 2010r. Nr 28 poz.142 i 146, Nr 40 poz.230, Nr 106 poz.675; z 2011r. Nr 21 poz.113, Nr 117 poz.679, Nr 134 poz.777, Nr 149 poz.887, Nr 217 poz.1281; z 2012 r. poz. 567) oraz art.6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493; z 2009 r. Nr 206 poz. 1589; z 2010 r. Nr 28 poz.146, Nr 125 poz. 842; z 2011 r. Nr 149 poz. 887) **uchwała się co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012 – 2016 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Tarnówka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Gminy
Marian Muszyński**

U Z A S A D N I E N I E

do uchwały Nr XV/99/2012 Rady Gminy Tarnówka z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Zgodnie z art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180,poz. 1493 ze zm.) do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W myśl art. 18 ust.1 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile inne ustawy nie stanowią inaczej.

Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Tarnówka pozwoli na realizację obowiązku gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

**Wójt Gminy
/-/ Ireneusz Baran**

Załącznik
do uchwały Nr XV/99/2012
Rady Gminy Tarnówka
z dnia 27 czerwca 2012r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE**

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	1
I. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE TARNÓWKA.....	3
II. CELE PROGRAMU.....	3
III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU.....	3
IV. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU.....	4
V. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ.....	4
VI. ADRESACI PROGRAMU.....	5
VII. ZADANIA INSTYTUCJI I SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.....	5
VIII. MONITOROWANIE.....	6
IX. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	6
X. FINANSOWANIE PROGRAMU.....	6

WSTĘP

Przemoc domowa jest powszechnym zjawiskiem i zarazem najczęstszą formą agresji interpersonalnej.

Pod pojęciem *przemoc w rodzinie* określone jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności powodujące cierpienie i szkody”.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.), definiuje przemoc w rodzinie *jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.*

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym system wartości, osobowości, styl życia i poglądy.

Najważniejszą rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu.

W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Zachowanie poszczególnych członków rodziny staje się coraz bardziej niezgodne z normami moralnymi i prawnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją klasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy samobójstw.

Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem przeciwko życiu i mieniu.

Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną, ekonomiczną i seksualną.

Z komunikatu badań Centrum Badania Opinii Społecznej (CBOS) z 2009r. wynika, że:

- ogółem 23 % dorosłych Polaków padło ofiarą przemocy,
- 26% zna przynajmniej jedną kobietę, która padła ofiarą przemocy ze strony swojego partnera,
- 10% dorosłych doświadcza przemocy od swojego partnera w formie: wyzwisk, poniżania, krzyków, wyśmiewania, gróźb, szantażu,
- 68% dorosłych przyznaje, że w ich domach zdarzają się różnego rodzaju konflikty, awantury, sprzeczki,
- 19% rodziców przyznaje, że czasami bije lub biło swoje dziecko.

Rodzaje przemocy:

1) przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenia jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienia jej życia

2) przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzenie w niej strachu,

3) przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy,

4) zaniedbanie – to ciągłe niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną, z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997r. Nr 88,poz. 553 z późn. zm.).

Art.207 Kodeksu karnego stanowi:

§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub § 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat.

I. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE TARNÓWKA

Z danych ewidencji ludności (stan na 31 grudnia 2011r.) wynika, że w Gminie Tarnówka zamieszkuje 3. 166 mieszkańców, z czego 49,6 % stanowią kobiety.

Z danych Komisariatu Policji w Krajence w okresie od stycznia do grudnia 2011r, przeprowadzono 29 interwencji domowych w związku z przemocą.

W 2010 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnówce w związku z przemocą w rodzinie w 6 przypadkach przeprowadził rozmowy z ofiarami tych rodzin oraz udzielił tym rodzinom pomocy w formie pieniężnej, w formie poradnictwa prawnego czy pracy socjalnej.

W 2011r. GOPS w Tarnówce udzielił pomocy finansowej, pomocy w formie pracy socjalnej, w formie wyżywienia dla dzieci i młodzieży w szkołach, pomocy w wypełnieniu dokumentów dla 7 rodzin.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie lub szkole, ale nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Z doświadczenia zawodowego pracowników socjalnych wynika, że w większości zjawisk przemocy w rodzinach towarzyszy nadużywanie alkoholu przez członków rodzin.

Ponadto w wielu przypadkach dostrzega się sytuacje, gdzie problem przemocy nie jest zgłaszany, a rodziny dotknięte przemocą niechętnie wyrażają zgodę na rozpoczęcie procedury „ Niebieskiej Karty”.

II. CELE PROGRAMU

Celem programu jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Tarnówka,
- 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,
- 4) stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 3) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Tarnówka,
- 4) udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Przez realizację celów Programu zakłada się:

- 1) promowanie rodziny wolnej od przemocy,
- 2) działania interpersonalne w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy profesjonalnej pomocy i bezpieczeństwa,
- 4) edukację dzieci, młodzieży, dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie.

Wyznacza się cztery podstawowe nurty działań kierowanych do różnych grup odbiorców:

- 1) działania uprzedzające – diagnozujące, edukacyjne, informacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie,
- 2) działania prewencyjne – opiekuńcze i terapeutyczne kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie,
- 3) działania korekcyjno- edukacyjne – kierowane do sprawców przemocy w rodzinie,
- 4) działania wspierające – psychologiczne, terapeutyczne, pedagogiczne i inne kierowane do ofiar przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, dlatego wymaga podejścia szerokiego dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania w sferze:

- 1) prawa,
- 2) zdrowia,
- 3) prewencji,
- 4) pracy socjalnej,
- 5) edukacji.

Program jest spójny z programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminnej Strategii Integracji i Polityki Społecznej na lata,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2012.

Program będzie realizowany w oparciu o akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zmianami),
- ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009r. Nr 175,poz. 1362 ze zmianami),
- Ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 ze zmianami).

IV. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobre rozeznanie środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy i poza nią,
- chęć współpracy specjalistów,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

V. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ

- bezradność w sprawach opiekuńczo –wychowawczych,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężenia kryzysu,
- brak odpowiedniej infrastruktury w gminie,
- brak lub niewielka współpraca interdyscyplinarna,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

VI. ADRESACI PROGRAMU

- 1) ofiary przemocy w rodzinie to dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych, osoby niepełnosprawne, osoby starsze,
- 2) sprawcy przemocy w rodzinie,
- 3) świadkowie przemocy w rodzinie.

VII. ZADANIA INSTYTUCJI I SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Współpracujący w ramach zespołu interdyscyplinarnego:

- pracownicy socjalni,
- przedstawiciele policji,
- przedstawiciele gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- kuratorzy sądowi,
- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele ochrony zdrowia,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- inni, w zależności od zasobów,

do obowiązków których należy:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchomienie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
- kierowanie ofiar i sprawców przemocy do odpowiednich specjalistów,
- zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”,
- gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje przemoc,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
- monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchomienie współpracy między różnymi instytucjami pomocowymi,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
- udział w działaniach edukacyjno- informatycznych,
- występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzenie popełnienia przestępstwa,
- edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy,
- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- szkolenia na temat przemocy,
- prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczania oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,
- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
- organizowanie konkursów, np. plastycznych, rysunkowych wśród dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy.

2. Podmioty realizujące działania:

- placówki oświatowo – wychowawcze,
- gminne świetlice socjoterapeutyczne,

- ośrodek pomocy społecznej,
- gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych,
- inne, w zależności od zasobów gminy,
- rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy,
- systematyczna edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

VIII. MONITOROWANIE

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego działania, która dotyczyć będzie:

- instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie,
- form pomocy udzielonej ofiarom przemocy w rodzinie,
- form działań kierowanych do sprawców przemocy w rodzinie.

Sprawozdanie z realizacji Programu podmioty składają do 31 stycznia każdego roku do Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Tarnówce.

IX. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Przewodniczący Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Tarnówce do dnia 31 marca każdego roku składa Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania wymienionych zadań są środki własne Gminy przewidziane w planie finansowym dotacji, przy czym środki na obsługę organizacyjno- techniczną zespołu interdyscyplinarnego przewidziane są w planie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnówce.

**Przewodniczący
Rady Gminy
Marian Muszyński**